

Náš Kýrnik

ROČNÍK IX.

číslo 2/OKTÓBER 2024

Informácie pre občanov obce Veľký Kýr

Milí občania, čitatelia,

podľa údajov SHMÚ máme za sebou najteplejšie leto od roku 1931. Také, ktoré nás vyštávil aj doma bez toho, aby sme cestovali na dovolenku do teplých a vychýrených letovísk. Horúčavy spôsobili, že sme sa snažili na prázdninové dni vymyslieť pre naše deti nové aktivity, ktoré sa konali síce vo vnútri, ale priťahovali deťom a ich rodičom/starým rodičom spoločnú zábavu. Reč je o vydarenej akcii „Hrajme sa spolu“, ktorá sa konala cez prázdniny každý štvrtok v malom kultúrnom dome, kde čakalo záujemcov nespočetné množstvo spoločenských hier. Cieľom spoločného trávenia voľného času bola aj aktivita „Keertour“ – jazda na bicykloch v rámci aktivít obecného dňa. Malby žiakov ZŠ, vytvorené v rámci Tralaškoly, sme si mali možnosť pozrieť v MKD na spoločnej výstave s dielami Mišky Kevélyovej začiatkom mesiaca september a dúfam, že o rok budeme môcť predstaviť našej verejnosti aj ďalších šikovných amatérskych umelcov obce. Teší ma, že vymýšľanie nových aktivít nebolo zbytočné, že sme sa znova dokázali spojiť v zábave a v týchto tradíciách by sme chceli aj naďalej pokračovať.

Hrajme sa spolu

V jarnom vydaní nášho časopisu som vás informovala o tom, že sme začiatkom tohto roka opätovne podali žiadosti o dotácie na rekonštrukciu B pavilónu ZŠ a obidva kultúrne domy. Konečne sme sa dostali do fázy, že všetky tieto 3 projekty boli úspešné a dotácie máme už aj zazmluvnené: podľa predbežných rokovanií to vyzerá tak, že sa stavebné práce na malom kultúrnom dome začnú ešte v novembri a rekonštrukciu B pavilónu začneme koncom roka. Z uvedených dôvodov bude potrebné strpieť centralizovanie všetkých plánovaných spoločenských a rodinných aktivít do veľkého kultúrneho domu. Vyučovanie roč-

Prístavba pred...

níkov 5. – 9. sa pravdepodobne od decembra 2024 prechodne presunie tiež do priestorov veľkého kultúrneho domu a do novovytvorených priestorov poschodia obecného úradu, ktoré sme od začiatku tohto roka práve stihli dokončiť! Týmto spôsobom plánujeme z bezpečnostných dôvodov uvoľniť priestory B pavilónu na realizáciu rekonštrukčných prác.

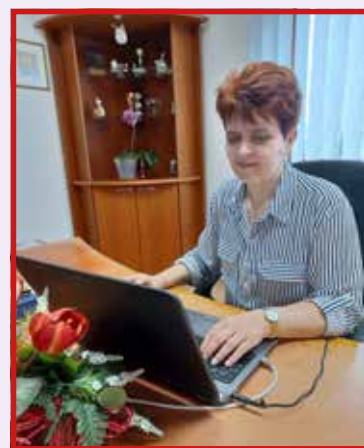
Asi ste si všimli, že posledné týždne prebiehajú aj na budove obecného úradu zateplovacie stavebné práce. Nakoľko ide o budovu s kombinovaným vekom stavby (96-ročná stará budova a 26-ročná prístavba na spoločnej parcele), nebolo možné získať na jej opravu dotačné prostriedky, preto sme sa rozhodli potrebné práce financovať z vlastných zdrojov. Postupne sa tu v priebehu roka vystriedali rôzni remeselníci a som pyšná na to, že konečne sa nám podarilo po 26 rokoch dokončiť stavenisko, ktoré tu vládlo na poschodí prístavby. Naším cieľom bolo znížiť energetickú náročnosť budovy a zároveň jej dať moderný vzhľad. Verím tomu, že spolu s kostolom a farským úradom budú dotvárať aj naše rekonštruované verejné budovy priaznivejší vzhľad centra našej obce.

Domov je miesto, kde nachádzame svetlo pri zotmení alebo kde máme rodinu a priateľov. Preto sa usilujeme aj my o to, aby sa tu cítil každý dobre, aby náš život plynul v príjemnom prostredí. Vedľa hmotných vecí je však potrebné myslieť aj na duchovné a práve mesiac november je stvorený na to, aby sme sa pri vysvietených hroboch našich príbuzných potíchu zamysleli nad dôležitosťou dobrých medziľudských vzťahov. Skúsme byť o niečo láskavejší, prívetivejší a možno nás príjemne prekvapí spätná reakcia druhej strany, veď aj malý úsmev a súcit dokážu urobiť zázraky! Nakoľko sa pomaly blíži aj koniec roka, s úctou vám všetkým prajem láskou a porozumením naplnené vianočné a novoročné sviatky.

Ing. Judita Valašková
starostka obce

... a po rekonštrukcii

Nezabudnuteľný deň pre deti aj rodičov – oslava MDD

Aj napriek upršanému ránu sa Medzinárodný deň detí vo Veľkom Kýre premenil na výnimočné podujatie, ktoré rozjasnilo tváre detí aj rodičov. Škola sa stala miestom radosti, smiechu a nezabudnuteľných okamihov, ktoré si prítomní budú ešte dlho pamätať. Vďaka bohatej ponuke aktivít a skvelým organizátorom bol tento deň naplnený energiou a zábavou od rána až do večera. Pre najmenších bola pripravená jedinečná hudobno-pohybová aktivita **Ringató**, kde sa deti so svojimi rodičmi ponorili do sveta ľudových piesní. Spoločný spev a zaujímavé pohybové hry vytvorili láskavú atmosféru, v ktorej sa deti cítili v bezpečí a pohode. Toto hudobné stretnutie bolo skvelým štartom dňa, ktorý rozospieval nielen deti, ale aj dospelých. **Utekáčik** rozhýbal malých športovcov, ktorí sa s nadšením zapojili do pohybových súťaží. Menšie deti si spolu s rodičmi užili množstvo pohybu a zábavy. Smiech a povzbudzovanie sa ozývalo z každého rohu, keď deti ukazovali svoju šikovnosť a rýchlosť. Zaujímavou zastávkou dňa boli **ukážky požiarnikov**, kde si deti mohli vyskúšať hasičskú výbavu, prezrieť si požiarné auto či vyskúšať striekanie z hadice. Malí hrdinovia boli nadšení, že sa aspoň na chvíľu mohli cítiť ako skutoční záchranári. Všetci, ktorí majú radi kreatívne aktivity, si prišli na svoje v **hrnčiarскеj dielni**, kde si

deti vyskúšali točenie hliny na hrnčiarskom kruhu a vytvorili vlastné umelecké dielo. Pre tých, ktorým sa žiadalo trochu farebnej zábavy, bolo pripravené **maľovanie na tvár**, kde sa z detí na chvíľu stali rozprávkové postavy či zvieratká. Vyhľadávanou atrakciou bolo aj vystúpenie obľúbeného **šaša Adyho**, ktorý priniesol veselú šou plnú kúziel a komických scénok. Jeho farebný kostým a vtipné kúsky rozosmievali deti, zatiaľ čo jeho interaktívne vystúpenie vtiahlo do zábavy aj dospelých. Deti sa tešili z jeho bláznovstiev, pričom na chvíľu zabudli na daždivé počasie. A aký by to bol deň bez **športových súťaží**? Tentokrát sa konali v triedach. V týchto súťažiach si deti zmerali sily nielen so svojimi rovesníkmi, ale aj so svojimi rodičmi. Táto výnimočná časť osláv spojila celé rodiny, keď rodičia a deti súťažili bok po boku v rôznych zábavných disciplínach: spoločne skákali vo vreciach, ťahali lano, absolvovali prekážkové dráhy, hádzali na terč, zahrli si obrie piškvorky a pod. Tieto aktivity preverili nielen fyzické schopnosti, ale najmä schopnosť tímovej spolupráce súťažiacich. Deti mali veľkú radosť, keď sledovali svojich rodičov zapojených do zábavných aktivít a spoločne prekonávali výzvy. Víťazmi boli všetci, pretože tento deň nebol len o súťažení, ale o posilňovaní vzťahov medzi rodičmi a deťmi

prostredníctvom spoločnej radosti a zábavy. Medaily, ktoré si po úspešnom zvládnutí úloh deti odniesli, boli symbolom súdržnosti a tímovej práce. Počas celého dňa si deti aj rodičia pochutnávali na hot-dogoch, gulášoch a ovoci a osviežujúcej mätovo-citronovej limonáde. Všetci si tak mohli doplniť energiu a pokračovať v zábave. Záver osláv patril výnimočnému vystúpeniu **sokoliarov zo Štiavnických Baní**. Keď sa konečne vyčísilo, nad hlavami detí lietali majestátne dravce, ktoré predvedli svoje neuveriteľné schopnosti. Toto vystúpenie bolo nádhernou bodkou za dňom plným zážitkov a obdivu k prírode. Tento deň ukázal, že najväčšou výhrou je čas, ktorý rodičia strávia so svojimi deťmi – a to je to, čo si deti z Medzinárodného dňa detí v Základnej škole s materskou školou vo Veľkom Kýre odniesli so sebou. Netreba zabudnúť na tých, ktorí sa podieľali na organizácii tohto výnimočného dňa. Sponzormi tohtoročných MDD boli: Kynderko, Obec Veľký Kýr, Emilove sady, Csemadok Veľký Kýr, DHZ Veľký Kýr, Kýranček, El Zorro Branč. Patrí im veľká vďaka za obetavú prácu a lásku, s akou pripravili toto nezabudnuteľné podujatie pre deti aj rodičov. Napriek počasiu, ktoré spočiatku vyzeralo nepriaznivo, sa podujatie vydarilo a zanechalo v srdciach všetkých prítomných krásne spomienky.

Škola v prírode

Žiaci III.A, IV.A a IV.B sa v dňoch 10. – 14. júna zúčastnili Školy v prírode v Helpe, v penzióne Majk. Súčasťou tohto zariadenia je aj krytý bazén, takže naša ŠvP bola zameraná najmä na plavecký výcvik. Cieľom bolo, aby sa deti skamarátili s vodou a aby získali základy plávania vo viacerých plaveckých štýloch. Ubytovanie bolo čisté a útulné, v 2-, 3- a 4-postelových izbách. Po vybalení čakal deti chutný obed a zoznámenie s tetami kuchárkami. Neskôr deti privítali animátori Samko a Miško a plavecká inštruktorka. Rozdelili ich do skupín, aby si overili ich plavecké zručnosti. Každý deň sa v bazéne vystriedali všetky deti. Tie, ktoré momentálne neplávali, tak trávili čas s animátormi. Vymýšľali názov svojej skupiny, vlajku a pokrik. Každá skupina sa večer predstavila svojim programom, ktorý si pripravila pre ostatných. Keďže nám počasie neprialo a celé dni pršalo, aktivity boli prispôbené

penziónu. V suteréne sa nachádzala telocvičňa, kde chlapci mohli hrať futbal a dievčatá vybijanú. Takisto tam prebiehala aj naša olympiáda, kde si deti preverili svoju športovú zdatnosť a vytrvalosť vo viacerých disciplínach. Jeden deň vykuklo aj slniečko, deti ho strávili na vychádzke a neďalekom športovom ihrisku, kde mali súťaž *Poznaj svojho animátora*. Počas pobytu deti súťažili o najkrajšie upratvanú izbu. Každý deň sa izby bodovali a na koniec pobytu deti, ktoré získali najviac bodov, získali odmenu. Každý večer po večeri mali deti bohatý spoločenský program, vedomostné súťaže, súťaže vytrvalosti a zdatnosti a na záver pobytu diskotéku. Posledný večer bol sprevádzaný slzami... ale nie slzami bolesti, ale slzami smútku, že to všetko končí... Unavení, ale plní zážitkov a dojmov sme sa všetci v zdraví vrátili domov.

Turistický krúžok

V tomto školskom roku sme sa rozhodli na našej škole založiť turistický krúžok pre žiakov prvého stupňa a ich rodičov. Plánujeme počas školského roka navštíviť desať hradov a zámkov z blízokých regiónov. Chceme spolu tráviť čas aj mimo školského vyučovania, posilňovať tak dobré vzťahy a spoznávať nové miesta našej vlasti. Máme už za sebou prvý vydarený výlet na hrad Revište. Našími ďalšími cieľmi sú hrad Hrušov 19. 10., Bojnický zámok (november), Bratislavský hrad (december), Trenčiansky hrad (január), hrad Červený kameň (február), Branč (marec), Šomoška (apríl), Devín (máj) a Beckov (jún). Veríme, že počasie nám bude priat' a všetci turisti, malí aj veľkí, si užijú pekné výlety.

Letný kemp ZŠ Veľký Kýr

Letný kemp v škole odštartoval na začiatku prázdnin 1. júla. Deti čakalo osem dní zábavy a smiechu. V prvý deň boli žiaci rozdelení do tímov, vytvorili si pokrik, názov a vlajku svojho tímu. Potom pre nich boli nachystané rôzne súťaže, kde si zmerali svoje sily a získali prvé ctené body. Druhý deň táborníci navštívili Vodný mlyn Kolárovo a jeho okolie. Navštívili expozíciu vodného mlyna a vypočuli si, ako fungoval. Nadobudnuté znalosti si tímy zmerali vo vedomostnej súťaži, získali ďalšie body a odmenou im bola opekačka. Tretí deň nám počasie veľmi neprialo, ale ani to neodradilo deti a usilovne sa zapájali do súťaží. Pomocou mapy sa presúvali po dedine a vyplňali rôzne výzvy a úlohy s jasným cieľom – nájsť poklad. Po úspešnom vypátraní ich čakala sladká odmena. Štvrtý deň deti cestovali vlakom do Ivanky pri Nitre. V parku medzi sebou súťažili na prekážkovej dráhe, následne museli zdolať úlohy v rozprávkovom lese, až sa dostali k svojmu cieľu –

čokoládovňa Lyra. Po vikendovom oddychu v pondelok žiaci navštívili mesto Nitra a zdolali jeho najväčší vrch – Zobor. Navštívili aj Zoborský kláštor a Svoradovu jaskyňu. Výstup bol namáhavý, ale odhodlanosť detí bola väčšia. Potom sa presunuli do parku Sihot', kde sa posilnili a následne vybili zvyšky svojej energie. Utorok deti navštívili Zveropark v Žarnovici – oddychový park s viac ako 40 druhmi zvierat. Traktorbusom sa previezli po areáli, vypočuli si informácie o zvieratách a následne si prezreli ďalšie časti parku. Viaceré zvieratká mohli kŕmiť a hladkať. V stredu nám prialo slniečko a deti vlakom cestovali do Nových Zámok na kúpalisko. Vo vode sa riadne vybláznili a vyšantili. Na obed mali pizzu. Štvrtok bol posledný táborový deň. Slniečko riadne hrialo a deti čakali vodné súťaže, pri ktorých sa trochu schladili. Získali body pre svoj tím k finálnemu umiestneniu. Po osviežujúcej zmrzline ich čakalo vyhodnotenie súťaží a celotýždňovej snahy.

Rozprávkový tábor priniesol deťom aj toto leto nezabudnuteľné chvíle

Letné prázdniny sú pre deti obdobím radosti, oddychu a dobrodružstiev. Mnohé z nich trávia voľný čas na dovolenkách, s kamarátmi vonku či pri rôznych športových a kultúrnych aktivitách. V našej obci sa deti už niekoľko rokov môžu tešiť na výnimočný rozprávkový letný tábor. Ten deťom prináša nielen zábavu, ale aj príležitosť rozvíjať svoju tvorivosť a zároveň stráviť čas s kamarátmi v príjemnej atmosfére. Letný denný tábor sa tento rok konal tri dni, a to od 5. do 7. augusta 2024 v malom kultúrnom dome. Organizátorom tejto akcie je Združenie maďarských rodičov na Slovensku Veľký Kýr. Ako hovorí pani Helena Kanyicsková z tohto združenia, organizácia a príprava tábora sú výsledkom súdržnosti a ochoty mnohých rodičov a dobrovoľníkov, ktorí sa do príprav aktívne zapájajú. Tábor prebieha pod vedením Gyöngyi Écsi, ktorá je skúsenou divadelníčkou a bábkoherečkou. „Deti sú od prvého dňa zapojené do tvorivého procesu – tento rok napríklad začali výrobou šarkanu do rozprávky o šarkanovi Sebastiánovi, ktorý bol hlavnou témou tábora,“ priblížila

pani Kanyicsková. „Chceme, aby sa deti navzájom lepšie spoznali a zažili niečo, čo im bežná školská výučba neposkytuje – priestor pre tvorivú slobodu a iné využitie voľného času.“ Deti vo veku od 6 do 13 rokov sa tak naučili rôzne divadelné a tvorivé techniky a spoločne pracovali na interaktívnom divadelnom predstavení, s ktorým sa posledný

gogička Cynthia Fialová, ktorá bola veľmi nápomocná pri samotnom programe, ale aj pani Mária Dojčanová, kuchárka zo školy, ktorá pre deti varila chutné jedlá počas celého tábora. Každý rok si tak tábor získava srdcia detí aj rodičov, ktorí sa radi vracajú a pomáhajú pri jeho realizácii.

Združenie maďarských rodičov na Slovensku Veľký Kýr sa už viac ako 20 rokov zameriava na podporu voľnočasových aktivít detí a mládeže. Organizuje rôzne podujatia, ktoré obohacujú komunitu a posilňujú väzby k maďarskému jazyku. „Pred rozprávkovým táborom sme zorganizovali výstavu detských kresieb s tematikou Krížovej cesty, ktorá bola výsledkom spolupráce so spolkom zo Székesfehérváru, a v závere prázdnin sme pripravili večer pri vatre, ktorého sa zúčastnilo 45

deň tábora predstavili svojim rodičom a priateľom. Organizácia takéhoto tábora by však nebola možná bez podpory viacerých strán. Okrem finančnej podpory zo strany obecného úradu pomáhajú aj samotní rodičia, ktorí sa starajú o zabezpečovanie potravín alebo pomáhajú pri organizácii, ako napr. peda-

detí so svojimi rodičmi. Deti si užili rôzne skautské aktivity a hry, ktoré pre ne pripravili bývalí skauti,“ dodala Helena Kanyicsková. Aj v súčasnosti teda pokračujú v aktívnej práci na udržaní kultúrnych hodnôt a tradícií v našej obci.

Najstarší včelár v okrese Nové Zámky

Ústrednou postavou článku je p. Michal Száraz, ktorého viacerí poznáme ako najstaršieho včelára – medára obce. Narodil sa v r. 1931 vo Veľkom Kýre, a keď som ho navštívila v jeho domácnosti, srdečne ma privítal, aby sme sa porozprávali o jeho celoživotnej veľkej záľube. V dnešnej dobe sa už málokto môže pochváliť tým, že v nej žije osoba, ktorá je zároveň aj najstarším včelárom okresu. Tento titul vypovedá o osobe, ktorá miluje prírodu a zároveň sa v zdraví dožíva aj vysokého veku. On sám však hneď dodáva, že všetko to má zmysel len vtedy, keď to človek prežíva so svojou polovičkou. Netají sa ani tým, že tento rok oslavujú s manželkou 70. výročie svojho sobáša. „Včeláriť som začal cca v r. 1958, keď som svoj prvý včelí roj dostal od svojho bratranca Teodora Szárazu. „V začiatkoch mi veľa pomáhal a radil, ako sa treba o včely starať,“ vysvetľuje horlivo. Podľa jeho rozprávania začal s touto záľubou preto, lebo má rád prírodu. Svoje prvé včely držal v zadnej časti záhrady a nakoľko sa do nej kvôli včelám niekedy nevedeli dostať, zobral svoje úle do Komjatíc, kde toho času pracoval. Počet svojich včiel stále rozširoval, až kým nedosiahol 5 včelích rodín. „So včelami je celoročná práca, je potrebné ich neustále pozorovať,“ vysvetľuje pán Michal. „Povinnosti začínajú pri kvitnutí prvých kvetov, nasleduje presúvanie včiel do blízkosti kvitnúcich polí.“ Môj respondent sa dostal začiatkom 80. rokov do Tolmácu pri Rastislaviciach, kde sa včelárstvu venoval už denne. „Veľa som sa naučil aj od môjho kolegu Tibora Tisuckého,“ rozpráva ďalej pán Michal, ktorý v tom čase pracoval na ovocinárskom štátnom majetku, kde zostal až do roku 1991, odkiaľ potom aj odišiel do vyslúženého dôchodku. O tomto období rozpráva s veľkým nadšením, lebo v tom čase vlastnil až 24 včelích rodín, ktoré pomocou včelárskeho vozíka presúval po celej republike. Viackrát mi pán Michal prízvukoval, že s prírodou je potrebné žiť v harmónii, že je dôležité pozorovať jarné oteplenie, lebo včely sú už o takomto čase pripravené na prácu. Kým nekvitnú rastliny, treba ich prikrmovať. V zime spotrebuje jedna rodina až 3 – 4 kg cukru a v dnešnej dobe je potrebné aj ošetrovanie rojov proti kliešťom. Neskôr po rozkvitnutí jelší a liesok sa už o seba včely postarajú samy, postupne opelujú ovocné stromy, repku, agát, lipy, gaštany a nakoniec slnečnice. Pán Michal stáča med

po každom kvitnutí zvlášť, aby získal rôzne druhy medu. Okrem medu vyrába aj materskú kašičku a propolis, ktorý má výborné protizápalové účinky. Pamätá si aj také roky, keď vyprodukoval so svojimi včelami až 35 kg medu. „To je však zriedkavé,“ dodáva. Vo februári toho roku sa pánovi Michalovi dostalo veľkej pocty – bolo mu totiž udelené vyznamenanie za jeho dlhoročnú prácu so včelami a získal titul najstaršieho včelára okresu. Tvrdí, že aj v tejto oblasti sú dôležití mladí včelári, preto sa snaží aj mladších členov svojej rodiny zasvätiť do tajomstiev včelárstva. Dozvedeli sme sa aj to, že okrem agátového medu každý kvalitný med skryštalizuje, repkový už po dvoch týždňoch, ale treba ho len zohriať, aby bol znova tekutý, pričom sa nesmie nechať prevariť. Nášmu najstaršiemu včelárovi k oceneniu srdečne blahozeláme, prajeme mu veľa šťastných rokov v kruhu svojej rodiny, aby sa mohol ešte dlho venovať svojim milovaným včelám. Jeho život je dôkazom toho, že s úctou vykonávaná práca, dlhoročná konzumácia medu a šťastné manželstvo sú receptom k zdraviu a dlhovekosti.

Ing. Eva Száraz, kultúrna referentka obce

Zmiešaný spevácky súbor vo Veľkom Kýre získal prestížne ocenenie

„Kto má v srdci pieseň, navždy žije.“ Tento výrok krásne vystihuje podstatu Zmiešaného speváckeho súboru pri Csemadoku z Veľkého Kýru, ktorý už takmer päť desaťročí udržiava a rozvíja ľudové tradície. Láska k piesňam, k rodným koreňom a k národnému dedičstvu je práve tým, čo v srdciach jeho členov žije a prostredníctvom ich spevu i naďalej prekvitá. Základy súboru boli položené v roku 1978, kedy sa dvanásť žien, pracujúcich v Elektrosvite, rozhodlo zachovávať a odovzdávať staré piesne a tradície ďalším generáciám. Pod vedením Iliny Gyurcsekovej sa pustili do zbierania ľudových piesní a začali ich prezentovať na miestnych

podujatiach, svadbách a oslavách. Netrvalo dlho a k ženskému súboru sa pridal aj mužský spevácky zbor. Spolu tak vytvorili jedinečnú zmiešanú spevácku skupinu, ktorej polovicu členov tvorili manželské páry, čo ešte viac prehĺbilo ich spoločnú súdržnosť. Zmiešaný spevácky súbor sa odvtedy stal neodmysliteľnou súčasťou kultúrneho života obce. Ich vystúpenia obohacujú nielen obecné akcie podujatia, ale zúčastňujú sa aj rôznych folklórnych slávností a cirkevných sviatkov. Súbor má pritom za sebou úspechy nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Získali viacero ocenení, medzi najvýznamnejšie patrí Veľká cena obce z roku 2008, ktorú im udelilo

vedenie obce Veľký Kýr za 30 rokov ich neúnavnej činnosti, a o dva roky neskôr získali Veľkú cenu Vassa Lajosa v Budapešti. Zároveň v októbri 2024 získali v obci Biňa prestížne ocenenie „Dôstojný umelec“, ktoré je uznaním za ich dlhoročnú snahu udržiavať ľudové piesne a tradície. Vedúcimi súboru sú Marek Száraz so svojou mamou Máriou, ktorá má na starosti vyhľadávanie starých piesní a ich prípravu na jednotlivé podujatia. Marek Száraz vysvetľuje, že cieľom súboru nikdy nebolo „niečo vyhrať“, ale skôr udržiavať komunitu pohromade, zdieľať radosť zo spoločného spevu a posilňovať kultúrne dedičstvo. „Sme ako oká na reťazi, ktoré spájajú nielen nás,

ale aj naše rodiny, a napokon celú spoločnosť,“ hovorí. „Okrem toho spevom a modlitbami spomíname aj na tých, ktorí tu už nie sú, lebo oni to všetko začali.“ Zmiešaný spevácky súbor dnes tvorí približne 17 členov. V repertoári majú viac ako 100 piesní, ktoré spievajú v tradičnom podzoborskom kroji, a s hrdosťou udržiavajú spevácku kultúru v maďarskom jazyku. Ich spoločná cesta teda nie je len o speve, ale najmä o priateľstve, zdieľaní zážitkov a láske k folklóru. A hoci ich súbor prešiel rôznymi obdobiami, speváci ostávajú verní svojmu poslaniu: zachovávať tradície a odovzdávať ich ďalším generáciám.

-R-

Csemadok vo Veľkom Kýre oslavuje 75 rokov svojej činnosti

Základná organizácia Csemadoku vo Veľkom Kýre je jednou z najstarších a najaktívnejších maďarských kultúrnych organizácií na Slovensku. Vznikla krátko po založení samotného Csemadoku v roku 1949, ktorý pôvodne začínal vo veľkých mestách, no čoskoro sa rozšíril aj do menších obcí. Veľký Kýr bol jednou z prvých obcí, kde sa Csemadok zakorenil, a odvtedy zohráva dôležitú úlohu pri udržiavaní maďarskej kultúry a tradícií v tomto regióne. Eva Száraz, novozvolená predsedníčka organizácie, hovorí: „Csemadok má vo Veľkom Kýre okolo 240 dospelých členov a približne 10 detí do 18 rokov. Aj keď sme veľká organizácia, väčšinu členov tvoria starší ľudia, a preto by sme radi našu členskú základňu trochu omladili.“ Od svojho vzniku až po súčasnosť sa hlavný cieľ Csemadoku vo Veľkom Kýre v podstate nezmenil. Organizácia sa zameriava na podporu maďarskej kultúry, školy, jej žiakov a náboženských podujatí, kde je maďarský jazyk prítomný. A keďže tento rok si organizácia pripomína 75 rokov od svojho vzniku, oslavuje po celý rok. Preto od začiatku roka organizuje množstvo kultúrnych a spoločenských podujatí, medzi ktoré už tradične patria divadelné predstavenia či spomienkové oslavy historických udalostí a významných dní, ktoré sú dôležité pre zachovanie kultúrneho a národného povedomia. Tento rok však priniesol aj novinku – Deň spolupatričnosti, ktorý sa konal 4. júna. „Oslovila som okolité obce ako Branč, Veľký Cetín a Čechynce, aby deti zo škôlky a školy nacvičili tanec spolupatričnosti,“ opisuje Eva Száraz. „Tento rok sa podujatie konalo vo Veľkom Kýre, no chceme z toho spraviť tradíciu a budúci rok bude prebiehať zasa v inej obci.“ „Chceme docieľiť, aby spolupráca s ostatnými organizáciami bola čo najlepšia. Musíme začať vždy u mladých, preto sme tento rok varili guláš na MDD a zobrali sme ich na výlet do Levíc, kde sme si pozreli hrad a múzeum.“ Jedným z ďalších významných udalostí bol Tradičný deň Csemadoku

29. júna. Zúčastnilo sa ho mnoho speváckych súborov z okolia a prvýkrát vystúpili aj deti z gitarového súboru. Tento rok 30. novembra organizácia plánuje usporiadať aj predstavenie Csárdaskirálynő. „V novembri taktiež organizujeme aj hudobný večer, ktorý je už päť rokov súčasťou našej tradície.“ Predsedníčka Eva Száraz zdôrazňuje, že tieto podujatia by neboli možné bez spolupráce a podpory rôznych subjektov. „Chceme poďakovať obecnému úradu, pani starostke a obecnému zastupiteľstvu za ich neustálu pomoc. Finančné prostriedky sme získali aj z Nitrianskeho samosprávneho kraja a maďarského fondu Bethlena Gábora.“ Oceňuje tiež spoluprácu so Združením maďarských rodičov na Slovensku vo Veľkom Kýre a s Kynderkom, vďaka čomu sa im spoločne podarilo podporiť projekt Ringató. Aj keď má Základná organizácia Csemadoku pred sebou mnoho výziev, pokračuje i naďalej vo svojom úsilí zachovávať toto kultúrne dedičstvo aj do budúcnosti.

-R-

Ako sa darí poľovníkom v našej obci?

Polovnícke združenie HUBERT Veľký Kýr vzniklo v roku 1948, a to v období, kedy sa poľovníkom darilo. Maloroľníci mali svoje súkromné políčka, ktoré slúžili ako ideálne prostredie pre voľne žijúcu zver. Aj preto dosahovali v tom období tunajší poľovníci mnohé úspechy, na ktorých stavali, a svoje združenie a poľovnícku činnosť aj patrične rozvíjali. Avšak postupom času sa situácia v uplynulých rokoch zmenila a podľa tajomníka združenia Tibora Krajča je to čím ďalej, tým náročnejšie. „S rozšírením lánov a monokultúr má zver stále menej priaznivé prostredie pre život. Drobná zver sa menej rozmnožuje, zatiaľ čo škodná zver má lepšie podmienky. Zajacom sa u nás síce darí, no pred začiatkom loveckej sezóny ich počet klesá, pretože sa množia líšky, hoci na ne aktívne poľujeme.“ Minulý rok bolo ulovených asi 50 líšok, a to aj vďaka pár skúseným poľovníkom, ktorým nerobilo problém ani nočné lovenie. Najmä vtedy je totiž líška najviac aktívna. Doteraz sa podľa neho veľmi dobre darí srnčej zveri, kultúrne plodiny ako repka a slnečnica jej chutia, a relatívne dobré podmienky majú okrem zajacov aj bažanty. „Dost veľa bažantov sa nám vyskytuje vo vinohradoch, ale tie už nepatria do poľovnej časti nášho poľovného revíru. Bažanti sa v týchto oblastiach dobre skrývajú, čo komplikuje plnenie našich plánov lovu,“ približuje Tibor Krajča, ktorý dodáva, že sa tu v určitých obdobiach vyskytuje aj diviak, pričom jelene nájdu len zriedkavo a danielov vôbec. Revír tohto združenia má 1880 hektárov, a tak poľovníci majú veľa práce počas celého roka. Venujú sa viacerým činnostiam, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou starostlivosti o zver, ako je

napr. udržiavanie plánovaných stavov zveri, kŕmenie, napájanie zveri, čistenie a dezinfekcia krmelcov, údržba okolia či oprava posedov. Okrem starostlivosti o zver združenie organizuje rôzne aktivity pre svojich členov a obyvateľov obce. Každoročne sa koná pobožnosť pri soche svätého Huberta, ktorá budúci rok

oslávi 30. výročie založenia. Aj preto dali poľovníci tento rok sochu zrekonštruovať a opraviť prístrešok nad sochou. Tiež sa podarilo uskutočniť dlhodobé plánované označenie hraníc poľovného revíru informačnými tabuľkami. Táto inštalácia prispeje určite k zvýšeniu bezpečnosti osôb pri pohybe v revíre hlavne v období lovu srnčej zveri. Okrem toho počas roka organizujú rôzne brigády,

sčítanie zveri, oslavy jubilantov či rodinné stretnutia, kde vždy spolu posedia pri guláši a v príjemnej atmosfére. Jednou z vydarených akcií bol nepochybne tohtoročný ples vo februári, ktorý sa opäť stretol s veľkým záujmom ľudí aj zo širokého okolia. Účast' 180 návštevníkov len potvrdila, že tento rok ples opäť splnil očakávania a utužil priateľské vzťahy. A s akými problémami sa momentálne poľovníci pasujú? Jedným z nich je prítomnosť nutrií pri rieke. Tie nielenže podľa Tibora Krajča šíria choroby, ale správajú sa aj agresívne, čo je nebezpečné najmä pre mamičky s deťmi, ktoré ich kŕmia. Združenie preto často upozorňuje na túto situáciu a podniká opatrenia na ich kontrolu. Ďalším problémom sú aj nedisciplinovaní ľudia, ktorí bez povolenia vstupujú do poľovného revíru, čo môže ohroziť najmä ich bezpečnosť, ale tiež vývoz smetí a odpadkov rôzneho druhu do najneuveriteľnejších častí chatára, poškodzovanie zariadení slúžiacich starostlivosti o zver cudzími neznámymi návštevníkmi revíru a voľne bez dozoru pobežujúci psi strhávajúci zver. Okrem toho čelí združenie aj demografickým problémom. V združení je 29 členov a má zatiaľ štyroch čakateľov. „Členská základňa je prestarnutá a vekový priemer je vysoký, mladí ľudia na toto veľmi nemajú čas. Volakedy bolo poľovníctvo viac spoločenskou udalosťou, kedy sme sa stretli a boli spolu celý deň, teraz je to iné,“ priznáva tajomník združenia. Jedno je však isté. Aj napriek nepriaznivým okolnostiam sa poľovníci vo Veľkom Kýre nevzdávajú a sú odhodlaní udržiavať tradície a pokračovať v diele ich predchodcov – ochrane prírody.

Dobrovoľný hasičský zbor vo Veľkom Kýre patrí medzi najstaršie hasičské zbory v župe

Vznikol totiž už v roku 1883 po sérii ničivých požiarov, ktoré obec zasiahli. Podľa historických záznamov v rokoch 1869 – 1883 zhorelo v obci niekoľko nehnuteľností, no najničivejším bol požiar v roku 1883 po udere blesku, ktorý zničil celú Apátsku ulicu. Práve tieto tragické udalosti podnietili vtedajšie župné zastupiteľstvo k prijatiu protipožiarnych opatrení a založeniu Dobrovoľného hasičského spolku. Oficiálne bol „Hasičský spolok“ (Tűzoltó egylet Nagyker) schválený 17. februára 1884 Ministerstvom vnútra v Budapešti. V prvých rokoch zbor používal jednoduché nástroje na hasenie – vodné kade a sudy na vozíkoch ťahaných koňmi.

Prvú modernú výbavu získali v roku 1928 v podobe ručnej dvojpiestovej striekačky, ktorá je dnes ozdobou technického vybavenia zboru. Postupne sa toto vybavenie rozšírilo o striekačky PS8 a PS12, ale aj o Škodú 1203, ktorú obec pred časom darovala Poľnohospodárskemu múzeu v Nitre. V roku 1999 bola v obci vysvätená pamätná tabuľa a socha svätého Floriána. V roku 2015 dostal Dobrovoľný hasičský zbor obce (DHZO) hasičské vozidlo Iveco Daily priamo z rúk vtedajšieho ministra vnútra a

podpredsedu vlády Róberta Kaliňáka. Dnes má zbor 23 členov vrátane žien. Veliteľom DHZO je aktuálne Denis Malý, ktorý je i hasičom v HaZZ v Nitre, a novým predsedom je Tibor Lőrinc. Podľa predsedu DHZO je najdôležitejším kritériom na prijatie záujem o dobrovoľnú činnosť a ochota obetovať svoj voľný čas. „Členom sa môže stať každý, kto má minimálne 18 rokov, je zdravotne a právne spôsobilý a spĺňa fyzické a psychické predpoklady na výkon služby,“ dodáva. Dobrovoľní hasiči z Veľkého Kýru sídlia v obecnej zbrojnici, ktorá je umiestnená v priestoroch bývalých garáží Zväzarmu. Vo vybavení majú všetko potrebné materiálo-technické vybavenie vrátane čerpadiel, pretlakového ventilátora, osvetľovacej techniky, elektrocentrály a ručného hydraulického náradia na zásahy pri dopravných nehodách. „Prenosnú motorovú striekačku a vysokotlakové čerpadlo používame okrem hasebných prác aj na čistenie zanesenej kanalizácie. Kalové čerpadlo a plávajúce čerpadlo, naopak,

pri odčerpávaní vody zo zatopených domov, resp. ulíc,“ dodáva veliteľ DHZ. Priameho zásahu sa DHZO zúčastňuje na pokyn veliteľa jednotky DHZ na základe vyzvania operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru alebo na základe výzvy starostky obce. „V tomto roku sme vykonali štyri výjazdy, z toho boli tri technické zásahy a jeden požiar. Medzi technickými zásahmi dominovalo odstraňovanie prekážok po silných búrkach a odčerpávanie vody zo zatopených ulíc po privalových dažďoch. Okrem toho sme boli vyslaní operačným strediskom aj na požiar rodinného domu ako výpomoc profesionálnym hasičom zo Šurian,“ priblížil Tibor Lőrinc. Taktiež treba započítať nezásahovú činnosť, ktorú vykonávajú pre obec, ako je napr. stavanie mája, asistenčné hliadky, polievanie miestnej zelene, čistenie kanalizácie, statické a dynamické ukážky na MDD. Dobrovoľní hasiči z Veľkého Kýru udržiavajú úzku spoluprácu s profesionálnymi hasičmi, čo podľa predsedu Lőrinc

prispieva k efektívnym zásahom pri mimoriadnych udalostiach. Vďaka rýchlej mobilizácii a blízkosti členov k obci sú schopní zasiahnuť už do 10 minút. „Viaceri naši členovia pracujú ako profesionálni hasiči a veríme, že skúsenosti z dobrovoľnej činnosti ich k tejto profesii inšpirovali,“ hovorí Tibor Lőrinc. DHZO má teda za sebou bohatú históriu, úspešnú činnosť a aktívnu účasť na živote obce a vďaka podpore vedenia obce má pred sebou i perspektívnu budúcnosť.

-R-

Kalendár podujatí 2024/25 Eseménynaptár

- 05.12. Návšteva Sv. Mikuláša v kostole - Szent Miklós ellátogat a templomba
- 07.12. Mikuláš zavíta do našej dediny - Mikulás ellátogat a falunkba
- 13.12. Vianočná akadémia ZŠ - Karácsonyi akadémia AI
- 15.12. Adventný koncert v kostole - Adventi koncert a templomban
- 27,28,29.12. Lan party
- 31.12. Silvestrovská zábava - Szilveszteri mulatság
- 05.01. Novoročná veselica - Újévi táncház SzMSzSz
- 18.01. Školský ples - Iskolabál
- 25.01. Ples MO Matice slovenskej Veľký Kýr
- 01.02. Fašiangový ples Csemadok - Farsangi Csemadok bál
- 08.02. Pofovnícky ples - Vadászball
- 15.02. Rodinný ples - Családi bál SzMSzSz

Podujatia organizuje obec a organizácie v obci. Zmena programu vyhradená! A szervezők a műsorváltozás jogai fenntartják!

Náš Kýrník..., informácie pre občanov obce Veľký Kýr, vychádza 2x ročne, registrované Ministerstvom kultúry SR pod EV 5450/16, ISSN 2585-7134, vydáva - obec Veľký Kýr, Nám. sv. Jána 1, 941 07 Veľký Kýr, IČO: 00309109, telefón: +421 915 200 801, email: starostka@velkykyr.sk.

Redakcia časopisu: Ing. Judita Valášková, starostka obce – predsedníčka redakčnej rady.
Mgr. Alena Jaššová, promovaná žurnalistka – odborná mediálna poradkyňa a dozor pri komplexnom zostavení obsahu a kreatívny tvorca časopisu.

Grafika: Peter Orbán - ZoxóPress. ROČNÍK IX., číslo DRUHÉ/október 2024, ďalšie číslo vyjde v apríli 2025. Časopis vychádza v náklade 1000 ks, plnofarebne. Nepredajné.

„Vína z našej obce sa pijú po celom svete,“ hovorí predseda Čerdavinu - Združenia vinárov a vinohradníkov Ing. Tomáš Sládeček.

Vo Velkom Kýre sa vinohradníci a vinári združovali od 60. rokov, keď začínala výstavba prvých pivníc na Hlbokej ulici, no združenie formálne vzniklo až 3. augusta 2012. Dnes má pod vedením predsedu Ing. Tomáša Sládečka približne 45 aktívnych členov. Po založení združenia sa venovali najmä vzdelávacej činnosti v oblasti pestovania hrozna a výroby vína, čo významne

zvýšilo kvalitu vína vyrábaného v miestnych pivniciach. Ako hovorí predseda združenia, ak by ste sa chceli členmi tohto združenia, mali by ste mať pozitívny vzťah k vinohradníctvu a vinárstvu a podieľať sa na propagácii ich tradícií.

• Odkedy ste Vy konkrétnym predsedom združenia?

- Predsedom som sa stal na základe hlasovania členov združenia v roku 2020, keď som vystriedal Ing. Jozefa Fintu, ktorý spolu tímom vybudoval združenie do súčasnej podoby. Rád by som sa touto cestou poďakoval jemu a celému tímu, pretože obetovali množstvo času pre kýrskych vinohradníkov a našu tradíciu. Zámerne nechcem menovať jednotlivcov, lebo by sme tým zaplnili celú stranu. Verím, že títo ľudia sa v tomto texte nájdu aj bez pomenovania.

• Aké aktivity a podujatia organizujete počas roka?

- Združenie je aktívne a občasne organizuje besedy a workshopy o pestovaní a výrobe vína, ako aj výjazdy k profesionálnym vinohradníkom zo širšieho okolia. Každý rok v marci organizujeme aj tradičnú interaktívnu súťaž vína, kedy sa každý z účastníkov môže zapojiť do hodnotenia vín. Pre nás najvýznamnejším a pre verejnosť obľúbeným podujatím je však Festival vína, ktorý organizujeme už 13 rokov a ktorý vždy priláka neuveriteľné množstvo návštevníkov nielen z celej republiky, ale aj zo zahraničia. V rámci tohto jedinečného projektu prezentujeme totiž lokálne produkty priamo na mieste ich výroby, čo významne zvyšuje popularitu našej obce v celoslovenskom merítke, na čo sme patrične hrdí.

• S kým všetkým spolupracujete na svojich aktivitách a aké akcie vás čakajú najbližšie?

- Podpora obce je pre nás veľmi dôležitá, oceňujeme najmä starostlivosť o verejné priestory v pivničnej uličke. Spolupracujeme s regionálnymi organizáciami ako CEDRON a KOOCR, nitrianskou organizáciou pre cestovný ruch a so združeniami vinárov z okolitých obcí. V posledných rokoch sme rozšírili spoluprácu s ambicióznym združením vinárov Branč, čím sa snažíme vytvárať partnerstvá naprieč spektrom. Momentálne sa pripravujeme na Súťaž vína 2025 a taktiež už začíname prvé marketingové aktivity ohľadom Festivalu vína 2025.

• Aké druhy vína sa najčastejšie produkujú v našej obci? Máte aj nejaké významné úspechy zo súťaží?

- V obci najviac prevládajú odrody Rizling Vlašský, Rizling Rýnsky, Frankovka modrá a Svätovavrinské. A čo ma najviac teší, je, že vína z našej obce sa pijú v celom svete – spomeniem pár metropol – Londýn, Tokio, Brusel, Kodaň, New York, Moskva, Petrohrad, Štokholm, Helsinki, Praha, Budapešť, Viedeň. Podľa mňa toto je skutočným ukazovateľom kvality našich vín možno viac ako zlaté medaily.

„Községünk borait világszerte fogyasztják“

– mondja Tomáš Sládeček, a Čerdavin Szőlészek és Borászok Egyesületének elnöke.

Nagykíren a szőlészek és borászok már az 1960-as években kezdtek szerveződni, amikor az első pincék építése elkezdődött a Cserda utcában, de a hivatalos egyesület csak 2012. augusztus 3-án alakult meg. Jelenleg körülbelül 45 aktív taggal működik, Tomáš Sládeček vezetésével. Az egyesület megalakulása után elsősorban oktatási tevékenységet folytattak a szőlőtermesztés és a bortermelés területén. Ahogy az elnök elmondta, aki csatlakozni szeretne az egyesülethez, annak szeretnie kell a szőlészetet és borászatot, és aktívan részt kell vennie hagyományaik népszerűsítésében.

• Mióta tölti be az egyesület elnöki tisztségét?

- 2020-ban választották meg az egyesület tagjai, amikor felváltottam Jozef Fintát, aki csapatával az egyesületet a jelenlegi szintre emelte. Szeretnék ezúton is köszönetet mondani neki és a csapatának, mert rengeteg időt áldoztak a nagykéri szőlészetre és hagyományainkra. Szándékosan nem említek neveket, mert túl hosszú lenne a lista, de biztos vagyok benne, hogy az érintettek magukra ismernek anélkül is, hogy megnevezném őket.

• Milyen tevékenységeket és rendezvényeket szerveznek az év során?

- Az egyesület aktív, rendszeresen szervezünk előadásokat és workshopokat a szőlészet és borászat témájában, valamint szakmai látogatásokat teszünk a környékbeli borászatokhoz. Minden év márciusában hagyományos interaktív borversenyt rendezünk, ahol minden résztvevő bekapcsolódhat a borok értékelésébe. Számunkra azonban a legfontosabb és legnépszerűbb esemény a Borfesztivál, amelyet immár 13 éve rendezünk meg, és amely mindig hatalmas tömegeket vonz nemcsak az egész országból, hanem külföldről is. Ez az egyedülálló rendezvény lehetőséget ad arra, hogy a helyi termékeket közvetlenül az előállítás helyén mutassuk be, ami jelentősen növeli falunk népszerűségét országos szinten, amire méltán vagyunk büszkéek.

• Kikkel működnek együtt, és milyen rendezvényekre készülnek a közeljövőben?

- Nagyon fontos számunkra az önkormányzat támogatása, különösen a pincesor közterületeinek karbantartása. Szoros együttműködésben állunk olyan regionális szervezetekkel, mint a CEDRON és a KOOCR, valamint a Nyitrai Turisztikai Szervezet és a környező települések borászegyesületei. Az elmúlt években szorosabbra fűztük a kapcsolatunkat a berencsi borászegyesülettel, hogy szélesebb körű partnerségeket alakítsunk ki. Jelenleg a 2025-ös borversenyre készülünk, és már megkezdtük a 2025-ös Borfesztivál marketingmunkáit is.

• Milyen borokat készítenek a faluban, és milyen eredményeket értek el a versenyeken?

A faluban leginkább a Rajnai rizling, Olaszrizling, Kékfrankos és a Szent Lőrinc fajták dominálnak. Nagy örömmel szolgál, hogy falunk borait világszerte fogyasztják – hogy csak néhány nagyvárost említssek: London, Tokió, Brüsszel, Koppenhága, New York, Moszkva, Szentpétervár, Stockholm, Helsinki, Prága, Budapest, Bécs. Szerintem ez a legjobb mutatója boraink minőségének, talán még az aranyérmeknél is értékesebb.

Aj tento rok sme oslávili zlaté výročia sobášov Idén is aranylakodalmat ünnepeltünk

Rok 2024 je výnimočný tým, že máme v obci manželský pár, ktorý žije spolu neuveriteľných 70 rokov, oslavujú teda svoje platinové výročie sobáša. Srdečne im blahoželáme! Vychádzajúc z matričných záznamov obce, tento rok zaslal obecna samospráva pozvánky na oslavu strieborného výročia sobáša 7 manželským párom a 11 jubilujúcim párom, ktorí sú spolu 50 rokov a tento rok oslávili svoju zlatú svadbu. Zaujímavosťou je, že 9 zo „zlatých manželov“ majú trvalý pobyt na ulici Budovateľská. Pozvanie na slávnostné potvrdenie svojho 50-ročného manželského sľubu prijali nakoniec štyri manželské páry.

Jubilujúcim manželom prajeme dobré zdravie, rodinnú pohodu a želáme im, aby mohli spoločne oslaviť aj oni svoje platinové výročie sobáša! Gratulujeme!

A 2024-es év különlegessége, hogy van községünkben egy házaspár, aki hihetetlen 70 évet él együtt házasságban, tehát idén platina házassági évfordulójukat ünneplik. Szívélyesen gratulálunk nekik! A községi anyakönyv bejegyzései alapján ebben az évben 7 ezüstitlakodalmass házaspárnak és 11 aranylakodalmass házaspárnak kézbesítettünk ki meghívót ezen évfordulójuk megünneplésére (érdekességnek számíthat, hogy 9 házaspár állandó lakhelye az Építő utca). Az 50 évvel ezelőtti házassági fogadalmuk megerősítésére 4 „arany házaspár“ fogadta el az önkormányzat meghívását.

A jubiláló házaspároknak szívből kívánunk jó egészséget, családi békességet és kívánjuk, hogy közösen ünnepelhessék meg ők is a saját platina házassági évfordulójukat! Gratulálunk!

Podzoborské regionálne trhovisko – Zoboralji régiós piac

Regionálne združenie podzoborských obcí, ktorého členom je aj naša obec, plánuje v mesačných intervaloch vždy 3. sobotu v mesiaci zorganizovať **Podzoborské regionálne trhovisko**, ktoré sa bude konať vždy v inej obci Podzoborského regiónu. Cieľom trhoviska je, aby sa stalo pravidelnou súčasťou regiónu, kde sa budú stretávať predajcovia, remeselníci, farmári a pestovatelia so svojimi zákazníkmi. Týmto zámerom by sme radi podporili šikovných ľudí, remeselníkov, výrobcov aj pestovateľov, aby sa mohli zviditeľniť v danom regiónu. Účasť na podzoborskom trhovisku bude v každej obci bezplatná, predajcovia si prinesú iba vlastný predajný stôl; predajný čas je stanovený od 8.00 – 12.00 hod. Harmonogram plánovaných akcií na r. 2024/2025:

A Zoboralji Községek Regionális Társulása, amelynek községünk is tagja, minden hónap 3. szombatján **Zoboralji piacot** szervez, amely váltakozva a Zoboralja más-más falujában kerül megrendezésre. A rendezvény célja, hogy a piac a régió rendszeres részévé váljon, ahol árusok, gazdálkodók, termelők és kézművesek találkozhatnak a vásárlókkal és láthatóvá válnak térségünkben. A piacon való részvétel minden községben ingyenes, az eladók csak a saját árusító asztalukat hozzák magukkal; a tervezett értékesítési idő 8:00-12:00 óra. A piac helyszínei és időpontjai:

Dátum - időpont	Miesto - helyszín	Tel. kontakt - jelentkezés
28. september 2024	Dolné Obdokovce - Alsóbodok	0907/138 139
26. október 2024	Žirany - Zsére	0903/203 979
23. november 2024	Velký Cetín - Nagycétény	0903/714 478
15. február 2025	Jelenec - Gimes	0903/784 336
15. marec 2025	Ladice - Lédec	0908/556 175
26. apríl 2025	Kolíňany - Kolon	0905/445 563
17. máj 2025	Nitr. Hrnčiarovce - Nyitragerencsér	0905/642 559
21. jún 2025	Branč - Berencs	0903/417 057
19. júl 2025	Štitáre - Csitár	0918/320 830
16. august 2025	Čechynce - Csehi	0905/859 680
20. september 2025	Velký Kýr - Nagykér	0915/200 801
18. október 2025	Hostová - Nyitrageszte	0904/104 376
15. november 2025	Pohranice - Pográny	0905/510 419

Nagyker infó

IX. ÉVFOLYAM

2. szám/OKTÓBER 2024

Nagyker lakosainak információs lapja

Kedves lakosok, olvasók!

A szlovák meteorológiai intézet adatai alapján a legmelegebb nyarat tudhatjuk magunk mögött 1931 óta – olyat, amely otthon is megizzasztott bennünket anélkül, hogy távoli üdülőhelyekre kellett volna utaznunk. Igyekeztünk a szünetekben ezert mi is olyan programokat kitalálni, amelyek közös beltéri szórakozást nyújtottak kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Sikeres volt a kis kultúrházban csütörtökönként megtartott közös társasjátékozás, ahol szülők és nagyszülők szórakozhattak együtt csemetéikkel. Jól sikerült a falunapos programok keretén belül megszervezett biciklitúra is, valamint a kultúrházban megrendezett közös kiállítás, ahol az alapiskolás tanulók rajzai mellett megtekinthettük Kevély Michaela festményeit és más érdekes alkotásait. Bízok benne, hogy jövőre újabb tehetséges amatőr alkotóink műveit ismertethetjük meg lakosainkkal és örülök, hogy a felsorolt aktivitások nem voltak feleslegesek. Újra bizonyítottuk, hogy igény van a közös szórakozásra, ezért folytatni kívánjuk a jövőben is ezeket a programokat.

KEERTOUR

Kiadványunk tavaszi számában ismertettem Önökkel, hogy az idei év elején újra beadtuk pályázati kérvényeinket az alapiskola B pavilonjának felújítására és mindkét kultúrházunk energiatakarékos átalakítására. Végre ott tartunk, hogy mindhárom pályázatunk sikeres lett aláírt dotációs szerződéssel, így az előzetes tárgyalások alapján november közepén elkezdődhetnek a felújítási munkák a kis kultúrházban, decemberben pedig az iskolában. Ebből az okból türelmesnek kell majd lennünk, mivel az összes betervezett akciót és egyéni ünnepséget csupán a nagy kultúrházban fogjuk tudni lebonyolítani. Biztonsági okokból a

felújítás előtt

felső tagozatos évfolyamok tanulóinak oktatását szintén a nagy kultúrházba, valamint a községi hivatal újonnan befejezett emeleti helyiségeibe leszünk kénytelenek áthelyezni. A nagy kultúrház felújítását az említett 2 projekt befejeztével kívánjuk véghezvinni, mivel 3 ilyen nagyméretű beruházás fizikai és adminisztratív lebonyolítása nagyon igényes.

Bizonyára észrevették, hogy a községi hivatal épületén is folynak az utóbbi hetekben a szigetelési munkálatok. Mivel a hivatal épületei különböző évjáratúak (az öreg épület 96 éves és a hozzáépített új rész 26 éves), de ugyanazon a parcellán terülnek el, ez kizáró ok volt bármiféle támogatás megszerzésére, ezért a szükséges munkákat a község költségvetéséből fedezzük. Fokozatosan cserélődtek itt az év folyamán különféle iparosok, akik elvégezték a munkákat és ma már büszkeséggel tölt el, hogy az emeleten 26 éve uralkodó befejezetlen építési területet sikerült megszüntetni. Az volt a célunk, hogy a hivatal is energiatakarékos legyen és modern külsőt kapjon; hogy majd a felújított kultúrházakkal együtt a templom és a parókia épületeivel együtt hozzájárulhassanak községünk központjának szebbé tételéhez.

Az otthon az a hely, ahol a sötétben megtaláljuk a fényt, ahol családjunk és barátaink laknak. Ezért törekszünk mi is arra, hogy szebb környezetben élhessünk, viszont az anyagi feltételek mellett a lelki dolgok is hasonlóan fontosak. Novemberben van lehetőségünk arra, hogy elhunyt hozzátartozóink gyertyafényes sírja mellett csendben elgondolkozzunk a jó emberi viszonyok fontosságán. Próbáljunk meg barátságosabbnak, megértőbbnek lenni egymással és talán magunk is meglepődünk a váratlan visszahatáson, mert sokszor egy mosoly vagy megértő gesztus is csodákra képes! Mivel pedig lassan az év vége felé közeledünk, ez úton kívánok tisztelettel mindenkinek kegyelemteljes és áldott karácsonyi ünnepeket.

Ing. Valaska Judit, polgármester

felújítás után

Felejthetetlen nap a gyerekek és a szülők számára – a nemzetközi gyermeknap

Bár esősen indult, a nagykéri gyermeknap mégis különleges eseménnyé vált, amely mosolyt csalt mind a gyerekek, mind a szülők arcára. Az iskola a boldogság, a nevetés és a felejthetetlen pillanatok helyszínévé alakult át, amelyre a jelenlévők még sokáig emlékezni fognak. A nap folyamán gazdag program és a kiváló szervezők gondoskodtak arról, hogy a rendezvény reggeltől estig tele legyen energiával és szórakozással. A legkisebbek számára egy különleges zenei-mozgásos foglalkozást szerveztek, a Ringatót ahol a gyerekek a szüleikkel együtt fedezhették fel a népdalok világát. A közös éneklés és a játékos mozgás olyan meghitt légkört teremtett, ahol a gyerekek biztonságban és jól érezhették magukat. Ez a zenei találkozó remek kezdése volt a napnak, amely nemcsak a gyerekeket, hanem a felnőtteket is felvidította. A Szaladgáló mozgásba lendítette a kis sportolókat, akik lelkesen vettek részt a különböző versenyekben. A kisebbek rengeteg mozgást és szórakozást élvezhettek együtt a szüleikkel. A nevetés és a szurkolás mindenütt hallatszott, ahogy a gyerekek bemutatták ügyességüket és gyorsaságukat. A nap egy érdekes állomása a tűzoltók bemutatója volt, ahol a gyerekek felpróbálhatták a tűzoltófelszerelést, beülhettek a tűzoltóautóba, és még a tömlő használatát is kipróbálhatták. A kis hősök izgatottak voltak, hogy egy rövid időre igazi tűzoltónak érezhették magukat. A kreatív tevékenységek kedvelői a fazekasműhelyben próbálhatták ki a korongozást, ahol saját művészeti alkotásaikat készíthették el. A színek kedvelőinek pedig arcfestés állt rendelkezésre, ahol a gyerekek egy kis időre mesebeli lényekké vagy állatokká változhattak. Nagy sikert aratott Ady bohóc vidám műsora is,

tele bűvésztütrükkökkel és vicces jelenetekkel. Színes jelmeze és mókás előadása megnevetette a gyerekeket, interaktív produkciója pedig a felnőtteket is bevonta a mulatságba. A gyerekek teljesen megelégedtek az esős időről, annyira élvezték a bohóc csínytevését. A sportversenyek sem maradhettek el, ám ezúttal az osztálytermekben rendezték meg őket. Ezek a megmérettetések a gyerekek nemcsak a társaikkal, hanem szüleikkel is összemérhették erejüket. Ez a különleges program összekovácsolta a családokat, amikor a szülők és gyerekek együtt küzdöttek a különböző játékos feladatokban: együtt ugráltak zsákokban, kötelet húztak, akadálypályákat küzdöttek le, célba dobtak, és óriás amóbt játszottak. Ezek a tevékenysé-

gek nemcsak a fizikai képességeket tették próbára, hanem a csapatmunka fontosságát is kihangsúlyozták. A gyerekek nagy örömmel figyelték szüleiket, ahogy közösen vették fel a versenyt, és együtt oldották meg a feladatokat. Itt mindenki győztes volt, hiszen a nap nem csupán a versengésről szólt, hanem a családi kapcsolatok erősítéséről és a közös öröm megéléséről. Az eredményesen teljesített feladatokért járó érmék pedig a csapatmunka és az összetartozás szimbólumává váltak. A nap folyamán a gyerekek és a szülők hot dogot, gulyást, gyümölcsöt és frissítő mentás limonádét fogyaszthattak, így mindenki feltölthetett energiával és folytathatta a szórakozást. Az ünnepség záróakkordjaként a hegybányai solymászok bemutatója következett. Amikor végre kitisztult az ég, a gyerekek feje fölött lenyűgöző ragadozó madarak repkedtek, bemutatva hihetetlen képességeiket. Ez a látványos bemutató csodálatos befejezése volt egy élményekkel és a természet csodálatával teli napnak. Ez a nap megmutatta, hogy a legnagyobb ajándék, amit a szülők adhatnak gyermekeiknek, az a velük töltött idő – ezt vitték magukkal a gyerekek a nagykéri gyermeknapról. És természetesen köszönet illeti mindazokat, akik ezt a különleges napot megszervezték. Az idei év szponzorai a következők: Kynderko polgári társulás, Nagyker község, Kyrancsek, El Zorro Berencs, Csemadok Nagyker, Emilove sady és az ÖTE Nagyker. Az ő és a tanárok áldozatos munkájuk és szeretetük felejthetlenné tette ezt az élményt mind a gyerekek, mind a szülők számára. A kezdetben kedvezőtlennek tűnő időjárás ellenére a rendezvény sikeres volt, és szép emlékeket hagyott a jelenlévők szívében.

Természetiskola

Június 10. és 14. között a III.A, IV.A és IV.B osztályos diákok természetiskolában voltak Helpán, a Majk panzióban. A szállás különlegessége, hogy egy fedett medence is tartozik hozzá, így a program középpontjában az úszásoktatás állt. Az volt a cél, hogy a gyerekek megbarátkozzanak a vízzel és elsajátítsák az úszás alapjait többféle stílusban. A szobák kényelmesek és tiszták voltak, 2, 3 és 4 ágyas elrendezésben. Miután kipakoltak, finom ebéd várta a tanulókat, és megismerkedtek a kedves szakács nénimmel. Az animátorok, Samko és Miško, valamint az úszásoktató fogadták a gyerekeket, majd csoportokra osztották őket, hogy felmérjék az úszástudásukat. Minden nap sorra került az összes csoport a medencében, és amíg nem úsztak, az animátorokkal töltötték az időt. Az összes csoport kitalált magának nevet, megtervezték a zászlójukat és csatalkiáltást is megfogalmaztak a csapatnak. Este min-

den csoport bemutatta a programját, amellyel a többieknek készültek. Bár az időjárás nem kedvezett, hiszen napokig esett, a panzióban is bőven akadt izgalmas program. Az alsorsori tornateremben a fiúk focizhattak, a lányok kidobóst játszhattak. Megrendezték a „mini olimpiát” is, ahol a gyerekek több sportágban kipróbálhatták ügyességüket és kitarásukat. Egy nap még a napocska is kisütött, ezt a napot sétával és a közeli sportpályán egy „Iserd meg az animátorodat” versennyel töltötték el. A tábor ideje alatt a gyerekek a legszebb szoba címért is versenyeztek – minden nap pontozták a szobákat, a győztesek pedig jutalomban részesültek. Minden este vacsora után közös programok következtek: vetélkedők, ügyességi és állóképességi feladatok, a tábor végén pedig egy jó hangulatú diszkó zárta a hetet. Az utolsó este könnyekkel zárult – ezek nem a fájdalom, hanem a szomorúság könnyei voltak, hogy mindez véget ért. Fáradtan, de rengeteg új élménnyel és emlékekkel tértek haza.

Turisztikai kör

Ebben a tanévben úgy döntöttünk, hogy az alsó tagozatos tanulók és szüleik számára iskolánkban turisztikai kört indítunk. A tanév során tíz közeli kastélyt és várat tervezünk meglátogatni. Célunk, hogy több időt töltsünk el a tanítási órákon kívül, ezáltal erősítve a jó kapcsolatokat és felfedezve hazánk szép helyeit. Már túl vagyunk az első sikeres kirándulásunkon, amely Revistye várához vezetett. A következő úti céljaink: Körtvélyesi vár (október 19.), Bajmóci vár (november), Pozsonyi vár (december), Trencsényi vár (január), Vöröskői vár (február), Berencs vára (március), Somoskői vár (április), Dévényi vár (május) és Beckó vára (június). Bízunk benne, hogy az időjárás kedvező lesz, és minden turista, kicsi és nagy, élvezni fogja a szép kirándulásokat.

A Nagykeri Alapiskola nyári tábora

A nagykeri alapiskola nyári tábora július 1-jén, a vakáció elején vette kezdetét. Nyolc nap vidámság és nevetés várta a gyerekeket. Az első nap a diákokat csapatokra osztották, nevet, csatakiállást és zászlót készítettek maguknak. Ezt követően különféle versenyeken mérték össze tudásukat és ügyességüket, amelyekért az első értékes pontokat is megszerezték. A második napon a táborozók ellátogattak a gútai vízimalomhoz és annak környékére. Megtekintették a malom kiállítását, és meghallgatták, hogyan működött. A megszerzett ismereteiket egy tudáspróbán mérték össze, amiért újabb pontokat gyűjtöttek, majd szalonnát sütöttek jutalmul. A harmadik nap az időjárás nem volt túl kedvező, de ez sem tántorította el a gyerekeket. Lelkesen részt vettek a versenyeken, térképpel barangoltak a faluban, különböző feladatokat oldottak meg, és egy célt követtek: a kincs megtalálását. Sikeres kincsvadászatukat édes jutalom koronázta meg. A negyedik napon vonattal utaztak Nyitraivánkára, ahol a parkban akadályversenyen mérhették össze erejüket, majd feladatokat kellett megoldaniuk a mesebeli er-

dőben, hogy eljussanak a célhoz – a Lyra csokoládégyárba. A hétfégi pihenő után hétfőn Nyitrára kirándultak, ahol meghódították a város legmagasabb pontját, a Zobor-hegyet. Felkeresték a zobori kolostort és a Svorad-barlangot. Bár a túra fásasztó volt, a gyerekek eltökéltsége minden akadályt legyőzött. Ezután a Sihot parkba mentek, ahol felfrissültek, majd levezették felesleges energiáikat. Kedden a Zsarnócai vadsparkba látogattak el, ahol több mint 40 állatfajt láthattak. Traktorral járták be a parkot, közben érdekességeket hallgattak az állatokról, majd felfedezték a park további részeit is. Sok állatot meg is etethettek és megsimogathattak. Szerdán napsütéses idő fogadta őket, így vonattal Érsekújvárra utaztak, ahol a fürdőben egész nap a vízben szórakoztak. Ebédre pizzát kaptak. A tábor utolsó napján, csütörtökön vízi versenyekkel zárult a hét, amelyek során kellemesen lehűthették magukat, és pontokat gyűjtöttek csapatuknak a végső eredményhirdetéshez. A napot egy frissítő fagyilalt és a heti versenyek eredményhirdetése zárta.

A mesetábor idén nyáron is felejthetetlen pillanatokot szerzett a gyerekeknek

A nyári szünidő a gyerekek számára az öröm, a pihenés és a kalandok időszaka. Sokan nyaraláson, barátaikkal a szabadban, vagy különböző sport- és kulturális tevékenységekkel töltik szabadidejüket. Községünkben a gyerekek már évek óta örömmel várják a különleges mesetábort, amely nemcsak szórakozást biztosít, hanem lehetőséget is arra, hogy a gyerekek fejlesszék alkotóképességüket, és barátaikkal töltsenek időt, kellemes légkörben. Idén nyáron a napközis tábor augusztus 5-től 7-ig tartott, és a kis kultúrházban került megrendezésre. A rendezvény szervezője a Szlovákiai Magyar Szülők Nagykeri Szövetsége. Ahogy Kanyicska Ilona, a szövetség tagja elmondta, a tábor szervezése és előkészítése sok szülő és önkéntes összefogásának köszönhető, akik aktívan részt vesznek az előkészületekben. A tábor Écsi Gyöngyi, tapasztalt színésznő és bábművész

vezetésével zajlott. „A gyerekek az első naptól kezdve bekapcsolódnak az alkotó folyamatba – idén például sárkányt készítettek Szebasztián sárkányról szóló meséhez, ami a tábor fő témája volt” – mondta Kanyicska Ilona. „Szeretnénk, ha a gyerekek jobban megismernék egymást, és olyan élményekkel gazdagodnának, amiket a hagyományos iskolai oktatás nem ad meg – teret az alkotói szabadságnak és a szabadidő egy másfajta kihasználását.” A 6 és 13 év közötti gyerekek így különféle színházi és alkotó technikákat tanultak, és közösen dolgoztak egy interaktív színdarabon, amelyet a tábor utolsó napján mutattak be szüleiknek és barátaiknak. Az ilyen tábor megszervezése azonban több fél támogatása nélkül nem lenne lehetséges. A helyi önkormányzat anyagi támogatásán kívül maguk a szülők is segítenek, például az élelmiszerek biztosításában vagy a szer-

vezésben, mint például Fiala Cynthia pedagógus, aki nagyon sokat segített a program megvalósításában, vagy Dojčán Mária, az iskola szakácska, aki a tábor ideje alatt ízletes ételeket készített a gyerekeknek. Minden évben egyre több gyerek és szülő szívébe lopja be magát a tábor, akik örömmel térnek vissza és segítenek a megvalósításban.

A Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége Nagykerén már több mint 20 éve azon dolgozik, hogy támogassa a gyerekek és fiatalok szabadidős tevékenységeit. Különféle rendezvényeket szerveznek, amelyek gazdagítják a közösséget és erősítik a magyar nyelvhez való kötődést. „A mesetábor előtt egy gyermekrajz-kiállítást rendeztünk a Keresztút témájában, amely a székesfehérvári egyesülettel való együttműködés eredménye volt, és a vakáció végén egy tábor tűz melletti estét szerveztünk, amelyen 45 gyermek vett részt a szüleikkel. A gyerekek élvezték a különböző cserkészfoglalkozásokat és játékokat, a volt cserkészek szervezésében” – tette hozzá Kanyicska Ilona. A községben tehát továbbra is aktívan dolgoznak a kulturális értékek és hagyományok megőrzésén.

-R-

Az érsekújvári járás legidősebb méhésze

A riport alanya nem más, mint Száraz Mihály – sokan úgy ismerik, becézik hogy „Mézes Misi bácsi“. Száraz Mihály 1931-ben született Nagykéren. Mikor megkerestem őt otthonában, szívélyesen fogadott, hogy elbeszéljünk a méhészetéről és a méz szeretetéről.

Manapság nem sok község büszkélkedhet azzal, hogy falujában él olyan személy, akit a „járás legidősebb méhésze” titulussal illetnek. Két dolgot biztosan elárul ez a cím: egy igazán természet szerető és természetre odafigyelő lakosról van szó, aki magas kort élt meg egészségben. Ő viszont hozzátette, hogy mindez akkor fontos, ha a párjával együtt éli meg ezt az ember. Nem is rejtegette véka alá, hogy feleségével idén ünneplik a 70. házassági évfordulójukat. A méhészkedést még az ötvenes évek közepén kezdte, mikor Száraz Tivadartól megkapta az első méhraját. „Sok tanáccsal látott el engem a kezdetekben és azt is megmutatta, hogyan kell velük dolgozni” – kezdte a mesélést. Elmondása szerint azért kezdett el méhészkedni, mert nagyon szereti a természetet. Első méheite a családi házuk kertjében tartotta, de mivel sokszor már a kertbe se tudtak kimenni miattuk, elvitte őket Komjátra az akkori munkahelyére. Tovább gyarapította a méhcsaládjai számát, amíg el nem érte az 5 családot. „A méhek munkáját egész nyáron figyelemmel kell kísérni” – mondja a riport alanya. A méhek állandó figyelmet igényelnek: az első virágzással indul a vándorlással egybekötött munka, amikor is a méheket mindig az aktuálisan virágzó táblák közelébe helyezik el. Misi bácsi a 80-as években került a Dögös melletti Tolmácra, ahol már a méhészkedés töltötte ki a mindennapjait. „Tisucky Tibor volt a kollégám, akitől sok mindent megtanultam” – magyarázza. Az állami gyümölcsészeti gazdaság méheivel foglalkoztak, ahol 1991-ig, a nyugdíjazásáig dolgozott. Nagy szeretettel beszél ezekről az évekről, amikor 24 méhcsaládja volt és egy méhészeti kocsival járták az országot. Többször is felhívta figyelmemet, hogy a természettel összhangban kell élni, figyelni kell a tavaszi felmelegedést, mert a méhek ilyenkor már munkára készek. Amíg nem találnak virágzó növényeket, addig etetni kell őket és manapság már nem hanyagolható el a gyógyszeres támogatás sem a kullancsok ellen. Az elsőogyorófák és barkák virágzásától már ellátják magukat a méhek és utána folytatódik a munka a gyümölcsfák, repce, akác, hársfa és a gesztenyefák beporzásával. Az utolsó pedig a napraforgó virá-

ga. Misi bácsi minden virágzás után külön készíti a mézet, hogy minden fajtából legyen. A mézen kívül szokott még anyakását és propoliszt is készíteni, amely kiváló fertőtlenítőszer. „Volt olyan év is, hogy 35 kg mézet is kipergettünk, de az ritkaság!” – közölte Misi bácsi. Februárban nagy megtiszteltetés érte őt, amikor a méhésztalálkozón kintüntetést vehetett át a több éves kitaró munkájáért. „A járás legidősebb méhésze vagyok” – mondja büszkén. „Mint más szakmákban, itt is szükség van a fiatal méhészekre”, ezért ösztönzi családjá fiatalabb tagjait is ennek a munkának a szeretetére. Megtudtuk tőle többek között azt is, hogy az akácmézen kívül mindegyik jó méz megcukrosodik, a repceméz akár két héten belül is. Ilyenkor csak fel kell melegíteni, de nem szabad felforralni. Misi bácsinak szívből gratulálunk a kintüntetéshez, kívánunk neki még sok boldog évet családjá körében, hogy még sokáig tudjon foglalkozni szeretett méheivel. Köszönöm szépen, hogy időt szakított rám és mesélt az életéről és a méhészetéről. Az ő példája is bizonyítja, hogy a szeretettel végzett munka, rendszeres mézfogyasztás, boldog házaselet mind hozzájárulnak a hosszú és egészséges élethez.

Száraz Éva mérnök, kultúrreferens

Rangos díjat kapott a nagykéri vegyes éneklőcsoport

„Akinek dal van a szívében, örökké él.” Ez a mondás gyönyörűen kiemeli a Csemadok mellett működő Nagykeri Vegyes Éneklőcsoport lényegét, amely immár közel öt évtizede ápolja és fejleszti a népi hagyományokat. A dalok, a szülőföld és a nemzeti örökség iránti szeretet az, ami tagjainak szívében él, és énekük által tovább virágzik. A csoport alapjait 1978-ban fektették le, amikor tizenkét, az Elektrosvitben dolgozó nő úgy döntött, hogy megőrzik és átadják a régi dalokat és hagyományokat a következő nemzedékeknek. Gyurcsék Ilna vezetésével népdalgyűjtésbe kezdtek, és azokat helyi rendezvényeken, esküvőkön és ünnepeken kezdték előadni. Nem telt el sok idő, és a női kórushoz férfikórus is csatlakozott. Így egyedülálló vegyes ének-

kart hoztak létre, melynek tagjainak felét házaspárok alkották, ami tovább erősítette közösségi összetartozásukat. A vegyes éneklőcsoport azóta elengedhetetlen részévé vált a község kulturális életének. Fellépéseikkel nemcsak a közösségi rendezvényeket gazdagítják, hanem különböző folklórfesztiválokon és egyházi ünnepeken is részt vesznek. Az együttes nemcsak Szlovákiában, hanem külföldön is sikereket ért el. Számos díjat nyertek, a legjelentősebbek közé tartozik a 2008-as Nagykeri Nagydíj, amelyet a község vezetősége ítél oda 30 éves fáradhatatlan munkájukért. Két évvel később elnyerték a Vass Lajos Nagydíjat Budapesten. Emellett 2024

októberében Bény községben megkapták a rangos „Érdemes Művész” kitüntetést, amely a népdalok és hagyományok megőrzéséért végzett több évtizedes munkájuk elismerése. A kórust Száraz Márk és édesanyja, Mária vezetik, aki a régi dalok felkutatásáért és az egyes rendezvényekre való felkészülésükért felelős. Száraz Márk elmondása szerint a csoport célja sosem az volt, hogy „nyerjenek valamit”, hanem inkább az, hogy összetartsák a közösséget, megosszák az éneklés örömeit, és erősítsék a kulturális örökséget. „Olyanok vagyunk, mint a láncszemek, amelyek nemcsak minket, hanem családjainkat és végső soron az egész társadalmat összekötik” – mond-

ja. „Emellett énekekkel és imákkal emlékezünk azokra is, akik már nincsenek közöttünk, hiszen ők kezdték el mindezt.” A vegyes énekkar ma körülbelül 17 tagból áll. Repertoárjuk több mint 100 dalt tartalmaz, amelyeket hagyományos zoborajjai viseletben adnak elő, és büszkén őrzik a magyar nyelvű énekkultúrát. Közös útjuk tehát nemcsak az éneklésről szól, hanem elsősorban a barátságról, az élmények megosztásáról és a néphagyomány iránti szeretetről. És bár az énekkar különböző időszakokon ment keresztül, az énekesek hűek maradnak küldetésükhöz: a hagyományok megőrzéséhez és azok továbbadásához a következő nemzedékek számára.

-R-

A Csemadok Nagykeri Alapszervezete 75 éves fennállását ünnepli

A Csemadok Nagykeri Alapszervezete Szlovákia egyik legrégebbi és legaktívabb magyar kulturális szervezete. Közvetlenül a Csemadok 1949-es megalapítása után jött létre, amely kezdetben nagyobb városokban működött, de hamarosan kisebb településekre is kiterjedt. Nagyker volt az egyik első község, ahol a Csemadok legyökeresedett, és azóta fontos szerepet játszik a magyar kultúra és hagyományok fenntartásában a régióban. Száraz Éva, a szervezet újonnan megválasztott elnöke elmondta: „Nagykeren a Csemadoknak körülbelül 240 felnőtt és nagyjából 10, 18 év alatti fiatalok tagja van. Bár nagy szervezet vagyunk, a tagok többsége idősebb ember, ezért szeretnénk egy kicsit megfiatalítani a tagságunkat.” A nagykeri Csemadok célja a megalakulásától fogva napjainkig lényegében változatlan. A szervezet a magyar kultúra, iskola, a tanulók és a vallási rendezvények támogatására összpontosít, ahol a magyar nyelv jelen van. S mivel idén van fennállásának 75. évfordulója, a szervezet egész évben ünnepel. Ezért már az év elejétől kezdve számos kulturális és társadalmi rendezvényt szervez, amelyek között hagyományosan színházi előadások, valamint a kulturális és nemzeti tudat megőrzése szempontjából fontos történelmi eseményekről és jeles napokról való megemlékezések szerepelnek. Idén egy újdonság is helyet kapott – az összetartozás napja, amelyet június 4-én tartottak. „Felkerestem a környező településeket, mint például Berencset, Nagycétényt és Csehit, hogy az óvoda és iskola gyerekei megtanulják az összetartozási táncát” – mesélte Száraz Éva. „Idén Nagykeren rendeztük meg az eseményt, de hagyományt szeretnénk belőle teremteni, és jövőre másik településen tartjuk majd meg.” „A lehető legjobb együttműködést szeretnénk elérni más szervezetekkel. Mindig a fiatalokkal kell kezdeni, ezért idén gulyást főztünk a nemzeti gyereknapon, és elvittük őket kirándulni Lévára, ahol megnéztük a kastélyt és a múzeumot.”

Egy másik jelentős esemény volt a Csemadok hagyományos

folklór napja június 29-én. Számos környékbeli énekkar vett részt rajta, és először lépett fel a gyermek-citerazenekar is. November 30-án a szervezet a Csárdáskirálynő című előadást is tervezi. „Novemberben egy zenei est is lesz, amely már öt éve része hagyományainknak.” Száraz Éva elnök kiemelte, hogy ezek a rendezvények nem valósulhattak volna meg különböző egyesületek együttműködése és támogatása nélkül. „Köszönetet szeretnénk mondani az önkormányzatnak, a polgármester asszonynak és a képviselő-testületnek a folyamatos támogatásért. Támogatást kaptunk továbbá a Nyitrai Önkormányzattól és a Bethlen Gábor Alaptól is.” Megköszönte továbbá a Szlovákiai Magyar Szülők Nagykeri Szövetségével és a Kynderkival való együttműködést, aminek köszönhetően közösen tudták támogatni a Ringató projektet. Bár a Csemadok alapszervezete előtt sok kihívás áll, továbbra is elkötelezetten dolgozik azon, hogy ezt a kulturális örökséget a jövőben is megőrizze.

-R-

Hogy megy a vadászok sora községünkben?

A nagykéri Hubert vadászegyesület 1948-ban alakult, egy olyan időszakban, amikor a vadászok virágkorukat éltek. A kisgazdáknak saját magánföldjeik voltak, amelyek ideális környezetet biztosítottak a vadállomány számára. Ezért a helyi vadászok akkoriban számos sikert értek el, amelyekre építve és ennek megfelelően fejlesztették egyesületüket és vadászati tevékenységüket. A helyzet azonban az évek során megváltozott, és az egyesület titkára, Tibor Krajč szerint egyre nehezebb dolguk van. „A művelterületek és monokultúrák terjeszkedésével a vadállatoknak egyre kedvezőtlenebb az életkörülményük. Az apróvad kevésbé szaporodik, míg a ragadozók jobban alkalmazkodtak a feltételekhez. Bár a nyúlállomány stabil, a vadászidény kezdete előtt a rókák elszaporodása miatt csökken a számuk, annak ellenére, hogy aktívan vadászunk a rókákra. Tavaly körülbelül 50 rókát sikerült elejtenünk, köszönhetően néhány tapasztalt vadásznak, akiknek nem okozott gondot az éjszakai vadászat sem, ugyanis ez az állat az éjszaka a legaktívabb. Elmondása szerint a szarvasállomány stabil, a kultúrnövények, mint a repce és a napraforgó, kedvükre valóak, és a nyulak mellett a fácánok számára is megfelelőek a körülmények. „Elég sok fácán van a szőlőskertekben, de ezek már nem tartoznak a vadászterületünkhöz. A fácánok itt jól el tudnak bújni, ami megnehezíti a vadászatukat” – mondta Tibor Krajč, majd hozzátette, hogy bizonyos időszakokban vaddisznók is előfordulnak itt, míg szarvas ritkán, dámszarvas pedig

egyáltalán. A vadászterület 1880 hektár, így a vadászoknak egész évben sok munkájuk van. Számos olyan tevékenységet végeznek, amelyek a vadgondozás szerves részét képezik, mint például a tervezett vadlétszám fenntartása, a vadak etetése és itatása, az etetők tisztítása és fertőtlenítése, a környezet rendben tartása és a vadászelemek karbantartása. A vadgondozás mellett az egyesület különböző tevékenységeket szervez tagjai és a község lakosai számára. Minden évben litániát tartanak a Szent Hubertusz szobornál, amely jövőre ünnepi fennállásának 30. évfordulóját. Ezért a

vadászok idén felújították a szobrot és a tetőszerkezetet is. Sikerült megvalósítaniuk a vadászterület határainak régen tervezett kijelölését információs táblákkal. Ez a telepítés minden bizonnyal hozzájárul az emberek biztonságának növeléséhez a területen való tartózkodás során, különösen az őzvadászat idején. Ezen kívül az év folyamán különböző brigádokat, vadszámlálást, jubileumi

ünnepségeket és családi összejöveteleket szerveznek, amelyek gulyásfőzéssel, kellemes hangulatban telnek. Az egyik sikeres rendezvény kétségtelenül az idei farsangi bál volt, amely ismét nagy érdeklődésnek örvendett. A 180 fős részvétel is azt támasztja alá, hogy a bál ismét felülmúlta a várakozásokat, és megerősítette a baráti kapcsolatokat. És milyen problémákkal szembesülnek jelenleg a vadászok? Az egyik a nutria jelenléte a folyónál. Tibor Krajč szerint nemcsak betegségeket terjesztenek, hanem agresszívan is viselkednek, ami különösen veszélyes az őket etető gyermekes anyákra nézve. Az egyesület ezért gyakran felhívja a figyelmet erre a helyzetre, és intézkedéseket tesz ezügyben. További probléma a fegyelmetlen emberek engedély nélküli belépése a vadászterületre, ami veszélyeztetheti a biztonságukat, de az illegális hulladéklerakás, a vadgondozásra használt létesítmények megrongálása, valamint a felügyelet nélkül szabadon szaladgáló, vadra támadó kutyák is. Emellett az egyesület demográfiai problémákkal is küzd. Az egyesületnek jelenleg 29 tagja és négy várólistása van. „A tagok átlagéletkora magas, a fiataloknak nincs sok ideje a vadászatra. Régebben a vadászat inkább egy társasági esemény volt, ahol összejöttünk és egész nap együtt voltunk, ma már más a helyzet” – ismeri el az egyesület titkára. Egy dolog azonban biztos: a kedvezőtlen körülmények ellenére a nagykéri vadászok nem adják fel, eltökéltek a hagyományörzésben és folytatják elődeik munkáját – a természet védelmét.

A Nagykeri Önkéntes Tűzoltó Egylet a megye legrégebbi tűzoltószervezetei közé tartozik

Az egylet ugyanis már 1883-ban megalakult, miután a községet több pusztító tűzvész sújtotta. Történelmi feljegyzések szerint 1869 és 1883 között több ingatlan is leégett a faluban, de a legpusztítóbb az 1883-as tűz volt, amelyet villámcsapás okozott, és teljesen elpusztította az Apáti utcát. Ezek a tragikus események késztették a korabeli megyei képviselő-testületet tűzvédelmi intézkedések meghozatalára és az Önkéntes Tűzoltó Egylet megalapítására. Az egyesületet hivatalosan „Tűzoltó Egylet Nagyker” néven 1884. február 17-én hagyta jóvá a budapesti belügyminisztérium. Kezdetben egyszerű tűzoltó eszközöket használtak – lövontatású kocsikon szállított vizes dézsákat és hordókat. Az első modern felszerelést 1928-ban szereztek be, egy kézi, kétdugattyús fecskendőt, amely ma is az egyesület műszaki eszközeinek ékessége. Az évek során ezt a felszerelést tovább bővítették PS8 és PS12 fecskendőkkel, valamint egy Škoda 1203 gépjárművel, amelyet a község nemrégiben ajándékozott a Nyitrai Mezőgazdasági Múzeumnak. 1999-ben a községben felszentelték Szent Flórián szobrát és egy emléktáblát. 2015-ben az Önkéntes Tűzoltó Egylet egy Iveco Daily tűzoltóautót kapott a korabeli belügyminisztériumtól és kormányfőhelyettestől, Róbert Ka-

liánktól. Ma az egyesület 23 taggal rendelkezik, köztük nőekkel is. Az egyesület parancsnoka jelenleg Denis Malý, aki a Nyitrai Tűzoltó- és Mentőszolgálat hivatásos tűzoltója is, míg az új elnök Tibor Lőrinc. Az elnök szerint az egyesülethez való csatlakozás legfontosabb kritériuma az önkéntes munka iránti érdeklődés és a szabadidő feláldozására való hajlandóság. „Tag lehet mindenki, aki betöltötte a 18. életévét, egészségileg és jogilag alkalmas, és megfelel a szolgálat ellátásához szükséges fizikai és pszichikai követelményeknek” – tette hozzá. A nagykeri önkéntes tűzoltók székhelye a helyi tűzoltóállomáson van, amely a korábbi Zvázarm garázsában található. Felszerelésük része minden szükséges anyagi-technikai eszköz, beleértve szivattyúkat, túlnyomásos ventilátort, világítástechnikai berendezést, áramfejlesztőt és kézi hidraulikus szerszámokat, amelyekkel közötti baleseteknél használnak. „A hordozható motoros fecskendőt és a magasnyomású szivattyút nemcsak tűzoltási munkálatokhoz, hanem az eltömődött csatornák tisztítására is használjuk. A

szennyvízszivattyút és az úszó szivattyút pedig a víz kiszivattyúzására használjuk elárasztott házakból vagy utcákról” – mondja a parancsnok. Az önkéntes tűzoltók közvetlen beavatkozása az egylet parancsnokának utasítására történik, a Megyei Tűzoltó- és Mentőszolgálat operatív központja vagy a polgármester aszszony kérésére. „Ebben az évben négy alkalommal vonultunk ki, ebből három műszaki mentés és egy tűz volt. A műszaki mentések közé tartozott az akadályok eltávolítása erős viharok után és az elárasztott utcákból a víz kiszivattyúzása felhőszakadások után. Emellett a központ egy családi házban keletkezett tűzhez is kirendelt minket, hogy segítsünk a nagysurányi hivatásos tűzoltóknak” – részletezte Tibor Lőrinc. Az egylet további, nem vészhelyzettel kapcsolatos feladatokat is

ellát a községben, mint például májusfaállítás, járőrök segítése, helyi zöld területek öntözése, csatornatisztítás, illetve statikus és dinamikus bemutatók a gyermeknapon. A nagykeri önkéntes tűzoltók szoros együttműködést ápolnak a hivatásos tűzoltókkal, ami Lőrinc

szerint hozzájárul a hatékony beavatkozásokhoz rendkívüli helyzetekben. A gyors mozgósításnak és annak köszönhetően, hogy a tagok közel laknak a községhez, akár már 10 percen belül is képesek beavatkozni. „Több tagunk hivatásos tűzoltóként dolgozik, és hisszük, hogy az önkéntes munka tapasztalatai inspirálták őket erre a hivatásra” – mondja Lőrinc. Az Önkéntes Tűzoltó Egylet tehát gazdag múltra tekint vissza, sikeres tevékenységet folytat, és aktívan részt vesz a község életében, valamint a község vezetésének támogatásával ígéretes jövő elé néz.

-R-

Kalendár podujati 2024/25 Eseménynaptár

- 05.12. Návšteva Sv. Mikuláša v kostole - Szent Miklós ellátogat a templomba
- 07.12. Mikuláš zavita do našej dediny - Mikulás ellátogat a falunkba
- 13.12. Vianočná akadémia ZŠ - Karácsonyi akadémia AI
- 15.12. Adventný koncert v kostole - Adventi koncert a templomban
- 27.28.29.12. Lan party
- 31.12. Silvestrovská zábava - Szilveszteri mulatság
- 05.01. Novoročná veselica - Újévi táncház SzMSzSz
- 18.01. Školský ples - Iskolabál
- 25.01. Ples MO Matice slovenskej Velký Kýr
- 01.02. Fašiangový ples Csemadok - Farsangi Csemadok bál
- 08.02. Pofovnický ples - Vadászabál
- 15.02. Rodinný ples - Családi bál SzMSzSz

Podujatia organizuje obec a organizácie v obci. Zmena programu vyhradená!
A szervezők a műsorváltozás jogai fenntartják!

Nagyker infó..., Nagyker lakosainak információs lapja, megjelenik kétszer évente,

engedélyezte a SZK Kulturális Minisztériuma, EV 5450/16, ISSN 2585-7134,

Pozsony, kiadja: Nagyker község, Nám. sv. Jána 1, 941 07 Velký Kýr, IČO: 00309109

telefon elérhetőség: +421 915 200 801, e-mail: starostka@velkykyr.sk.

Szerkesztőség: Ing. Judita Valášková, polgármester - szerkesztőségi tanácselnök.

Mgr. Alena JAŠŠOVÁ, újságíró – szakmai és mediális tanácsadó, valamint a lap összeállításának szakmai felügyelete.

Grafika: Peter Orbán - ZoxóPress. IX. évfolyam, 2. szám/október 2024.

A következő szám 2025 áprilisában jelenik meg. Megjelenik 1000 példányban. Ingyenes.